

VII. ОРГАНИЗАЦИЯ, КООРДИНАЦИЯ И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗАЛОЖЕНИ В ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ЛОМ (2007 – 2013 г.)

Организацията на изпълнението на Общинския план за развитие на община Лом включва следната последователност от действия, свързани с:

- ✓ ресурсно осигуряване и разпределяне на средства при реализация на мерките;
- ✓ функционална, институционална и териториална организация на действията по изпълнение на мерките;
- ✓ оперативно управление и координация между участниците в процеса на реализация, мониторинг, оценка и контрол на изпълнението по отношение на целите и действията;
- ✓ актуализация и усъвършенстване на плановия документ и осигуряване на публичност и прозрачност на процеса при разработване, приемане и реализация на плана

Всички тези компоненти на реализацията трябва да бъдат програмно, ресурсно, кадрово и организационно осигурени.

Ресурсното осигуряване и разпределянето на средствата при реализация на мерките в рамките на Общинския план за развитие на община Лом се осъществява, чрез разработената индикативна финансова таблица, която дава числен финансов и времеви израз на предвидените в плана мерки.

Групирани, основните източници за финансиране на планираните дейности и проекти са:

- национални източници, включващи средства от държавното финансиране – републикански бюджет, общински бюджет, от търговски дружества с държавно и общинско участие и частни търговски дружества;
- средства с източник ЕС – Структурни фондове и Кохезионен фонд, както и останалите инициативи на Общността – след приемането на страната ни за пълноправен член на ЕС;
- безвъзмездни средства от други източници и донорски програми.

Програмата за реализация и Индикативната финансова таблица, трябва да се обвържат с процедурите по изработване на проекта на общинския бюджет за следващата година. В индикативната финансова таблица, в резултат на извършен мониторинг и оценка, е възможно да се правят целесъобразни оперативни и текущи изменения на размера на определени средства или прехвърляне на конкретни ресурси, както и да се актуализират отделни източници на финансиране, срокове и конкретни изпълнители на мерки от плана.

Функционалната, институционалната и териториална организация на действията по изпълнение на мерките, програмите и проектите на плана се осъществяват от Общинския съвет и кмета на община Лом, като се има предвид, че тези въпроси трябва да се решат в рамките на Наредба, приета от Общинския съвет, с която да се уредят всички въпроси, свързани с текущото управление на реализацията на общинския план за развитие.

Осигуряване на партньорство, публичност и прозрачност при изпълнението на Общинския план за развитие на община Лом поставя важни изисквания към осъществяването на цялостната дейност по разработването, приемането и реализирането на Общинския план за развитие. Това е така, защото дейността на общината в областта на

местното развитие е пряко свързана с участието на населението в управлението на местните дела. Приемането на самия план от Общинския съвет предполага широко гражданско обсъждане и одобрение. От контактите на общината с гражданите, бизнеса и социалните партньори (НПО, институции и др.) при обсъждане и приемане на плана до голяма степен зависи формирането благоприятен климат при последващата реализация на неговите мерки, програми, проекти и конкретни дейности. По време на разработването на плана бяха направени допитвания до всички заинтересовани социално-икономически партньори, както и до цялото гражданско общество за тяхната визия за приоритетите на града. Във връзка с приемането на стратегическата част на плана за развитие бяха създадени работни групи, които да начертаят бъдещето на общината. На тези публични обсъждания бе очертана стратегията за развитие на Лом.

По време на реализацията на плана кметът или оторизирани негови представители ще запознават гражданите периодично с програмата за реализация на Общинския план за развитие, както и с отчета за нейното изпълнение, посредством публични дискусии, участия в специализирани форуми и семинари и публикуване на информация в интернет страницата на община Лом.

Приетият план за развитие се нуждае от медийна подкрепа. Предвидени са представяния в местния радиовъзел и местни кабелни телевизии, както и специализирани дискусии с представители на бизнес сектора в града.

Както всички общини, така и община Лом трябва да разчита на собствения си капацитет и ресурси за финансиране на подготовката на проекти и тяхното съфинансиране. От една страна, това означава при съставянето на годишните бюджети да се определят приоритети и да се отпускат средства за разработване и съфинансиране на приоритетни проекти. От друга страна, това налага възприемане на активна позиция от общината за мобилизиране на ресурси, чрез създаване на партньорства както с НПО, така и с частни фирми и/или други общини, т.е. чрез обединяване на средства и усилия.

Продължаването на процеса на финансова децентрализация и предоставяне на по-голяма самостоятелност на местните власти ще допринесат за повишаване на капацитета на общините, в т.ч. на община Лом, за усвояване на средства по Европейските фондове. Освен това се предвиждат и други мерки за утвърждаване на финансовата децентрализация като:

- Разработване на законови процедури, регламентиращи правомощията на общините да емитират дълг: процедури по обезпечаване, получаване и оповестяване на кредитен рейтинг, публичност и отчетност на операциите;
- Стимулиране развитието на общинските кредитни пазари;
- Даване на свобода на действие на местните власти при въвеждането на преференции за инвеститорите (от гледната точка на местните данъци и такси, развитие на инфраструктурата и т.н.) за насърчаване инвестиционната дейност в общината и предвид процеса на финансовата децентрализация. С действието се цели стимулиране на състезателния характер при привличането на инвеститори от отделните общини.

Всички тези мерки ще доведат до нови възможности за финансиране и разработване на проекти, както и за привличането на инвеститори от местните власти.

За да се осигури постоянно частно съфинансиране на дейностите, финансирани от Структурните фондове, ще се обърне внимание на мерки по Оперативната програма, където се изисква частно съфинансиране. Предвижда се създаване на публично-частни партньорства предимно за подобряването на инфраструктурата. Прилагането на принципа

на публично-частните партньорства за изпълнение и финансиране на задачите на общинското развитие трябва да се разглежда като въпрос от непрекъснато нарастваща степен на значимост. В настоящият момент участието на частния сектор в изпълнението на програмите за общинско развитие е ограничено почти изцяло до съфинансирани проекти с крайни бенефициенти малки и средни предприятия.

Прилагането на принципа на партньорство е само по себе си механизъм за повишаване на капацитета на общината за усвояване на средства. Усвояването на значителни средства по Структурните фондове и Кохезионния фонд не би било възможно без да се мобилизират усилията на широк кръг от местни партньори, т.е. на цялата общност за развитие, за разработване и предлагане на голям брой висококачествени проекти. В пазарната икономика финансовите средства са съсредоточени основни в частния сектор. Здравите местни партньорства с частния сектор откриват пътя към частно съфинансиране, с което се осигуряват допълнителни средства за местни проекти.

Наложително е да се приложат неотложни мерки за повишаване на програмния и проектния капацитет на общината, доколкото достъпът до тези финансови източници трябва да зависи от нейната способност да представя ефективни и конкурентни проекти.

Местните участници трябва да осъзнаят, че успешното им участие в Структурните фондове на ЕС и програмите, подкрепящи регионалното развитие, ще зависи от тяхната инициатива, способност за поемане на риск, новаторство и капацитет за изграждане на партньорство.

Организация и координация на дейностите за постигане на целите

Изпълнението на общинския план за развитие в оперативен аспект ще се подпомага и координира основно от отделите “Местно икономическо развитие, общинска собственост и програми” и “Хуманитарни и социални дейности и евроинтеграция”. Специалистите от двата отдела ще наблюдават процеса на изпълнение на отделните дейности, заложи в плана; координират работата на отделните институции; съдейства за изпълнението на приоритетите и дейностите, включително при търсене на източници за финансиране и при разработка на конкретни проекти и програми, анализира изпълнението и изготвя предложения за корекции, предлага изменения и допълнения, в съответствие с настъпилите промени, изготвя ежегодни доклади по извършените наблюдения, които представят на общински съвет Лом, областен управител на област Монтана и съответните министерства.

Контрол по изпълнение ще се осъществява от Кмета на община Лом, Общински съвет Лом и Областен управител на област Монтана.

VIII. МОНИТОРИНГ, ОЦЕНКА, КОНТРОЛ И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Мониторингът и оценката на общинския план за развитие са неразривна част от процеса на неговото съставяне, изпълнение и отчитане. Под мониторинг се разбира текущо наблюдение на изпълнението на плана, който включва събиране, обработка и анализ на информация в предварително определени сфери и по определени показатели. Обект на мониторинга са напредъкът, промените и последиците от предприеманите програмни действия.

Оценката е количествено измерване на резултатите, ефекта и въздействието от реализацията на плана. Нейната цел е да направи систематичен преглед на конкретните управленски дейности за осигуряване на информация за пълния спектър от краткосрочни и дългосрочни въздействия върху бенефициентите и потребителите.

Мониторингът и оценката са част от цялостния процес на контрол върху управлението и процеса на вземане на решения. Предвижда се те да се осъществят текущо, от Общинския съвет на община Лом и от Кмета на общината. Това налага Общинския съвет да вземе решение за създаване на Работна група за мониторинг на ОПР по предложение на Кмета на общината. На основата на взетото решение Кмета издава заповед за създаване на въпросната група. Работна група за мониторинг трябва да включва представители на Общинския съвет, експерти от състава на общинската администрация, представители на местния бизнес и на неправителствени организации като организацията и функционирането ѝ се регламентира с решение на Общинския съвет (Наредба за мониторинг на реализацията на ОПР).

Работна група за мониторинг:

- Разглежда и предлага за утвърждаване индикаторите за мониторинг на степента на изпълнение на плана. В правомощията на Общинския съвет е той да утвърди по предложение на Кмета на общината изготвено предложение от групата, като съответно определя техния конкретен набор и стойностите им;
- Периодично извършва преглед на постигнатия напредък и докладва на ръководството на общината състоянието и възможните мерки;
- Обсъжда резултатите и степента на достигане на целите и приоритетите, изготвя отчет за постигнатите резултати;
- Разглежда резултатите от междинната оценка, ако такава е възложена, и прави предложение пред ръководството на общината за предприемане на необходимите действия;
- Ежегодно изготвя доклад за изпълнението, като предлага мерки за промяна, ако това е наложително. Докладът и мерките се предлагат на Кмета за последващо внасяне и разглеждане от Общинския съвет;
- Прави предложения за усъвършенстване на плана, както и за преразпределяне на средствата по мерките, програмите и проектите;

В рамките на дейността си работна група за мониторинг изготвя регулярни или конкретни отчети, които предоставя на Общинския съвет и Кмета на общината. В отчетите се оценява и прогресът при реализацията на ОПР и изпълнението на индикаторите.

При организацията на мониторинга много важен момент е определянето на неговите водещи компоненти:

1. Определяне на индикаторите за измерване степента на изпълнение на плана;
2. Създаване на механизъм за измерване и проследяване на водещите параметри;
3. Избор и адаптиране на механизми за сравнение и оценка на резултатите;
4. Оценка на резултатите и предприемане на корекции при значими отклонения;

Другият важен момент в осъществяването на мониторинга на целите и приоритетите на ОПР е процесът на оценяване. Оценките са структуроопределящ елемент на изпълнението на програмния документ и ориентир за правилността на провежданата местна политика на развитие. За ОПР, в зависимост от времевия хоризонт на действие на плана (2007 – 2013 г.), се формират три вида оценки в съответствие с изискванията на закона.

Предварителна оценка – тази оценка на плана е извършена, като са използвани независими консултанти от консултантска фирма „Лидер 2005” ООД.

Междинна оценка – извършва се в средата на периода на действие на общинския план за развитие. В рамките на тази оценка се оценяват обобщените резултати от изпълнението му, като се прави и преглед на степента на формулираните цели, приоритети и мерки и се отчитат възникнали положителни или отрицателни отклонения. Оценката следва да завърши с конкретен анализ, въз основа на който да се предвиди съответната реакция. Това може да послужи и като начало на евентуално усъвършенстване и актуализация на плана.

Последваща оценка – тази оценка следва да се извърши една година след приключване на срока на действие на плана и включва:

1. Оценка на ефективността и ефикасността на използваните мерки, инструменти и ресурси за изпълнението на плана;
2. Оценка на общото въздействие върху социално – икономическата обстановка в общината;
3. Анализ на факторите при изпълнението на ОПР;
4. Оценка на степента на постигане на приоритетите и мерките и устойчивост на резултатите;
5. Изводи относно същността и начина на прилагане на съответния ОПР, както и на резултатите от съответните мерки.

Тези оценки не се препоръчват изрично в Закона, но по аналогия тези процедури могат да се провеждат и за настоящия план. Оценките могат да се осъществяват от групата за мониторинг, но е възможно те да се извършат от независим експерт. За конкретно прилагане на механизма за оценяване Общинският съвет трябва да приеме Наредба , с която да уреди решаването на подобни въпроси. Наредбата може да съдържа и други въпроси, свързани с разработването, приемането, изпълнението и актуализацията на ОПР, както и с въвеждането на определени механизми и инструменти за управлението и реализацията на плана.

Мониторингът и оценката трябва да проследяват не само използването на финансовия и ресурсен потенциал, но активно да отчитат и физическия прогрес върху територията на общината (настъпващите промени състоянието на средата в резултат от предприетите инвестиции). Това изисква набор от специфични индикатори и възможност за алтернативност и адаптивност при оценяване изпълнението на плана.

IX. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА ЕФЕКТА

Основните индикатори, с които ще се измерва постигането на целите на ОПР са:

1. ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ**Общи данни**

- Нетни приходи от продажби на предприятията от нефинансовия сектор
- Брой на заетите лица в предприятията от нефинансовия сектор

Равнище на икономическо развитие

- Брутен вътрешен продукт- общ, темп на нарастване
- Брутна добавена стойност- обща и по сектори

Инвестиции

- Разходи за придобиване на ДМА– по сектори и собственост
- Чуждестранни преки инвестиции

Финанси

- Собствени приходи по местните бюджети
- Инвестиционни разходи по местните бюджети

Селско стопанство

- Обработваема и използвана земеделска площ
- Производство на растителни култури- количества по видове, добиви
- Брой животни
- Производство на месо и мляко

Промисленост

- Продукция на промишлените предприятия – по отрасли

Строителство

- Реализирани приходи от строително-монтажни работи

Туризм

- Реализиран брой нощувки
- Среден престой на туристите
- Брой легла в туристическите комплекси
- Брой на нови легла
- Брой и видове на туристически атракцион и услуги

2. СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

- **Индекс на човешко развитие**

Демографско състояние и тенденции

- Брой на населението
- Гъстота на населението
- Раждаемост
- Смъртност
- Естествен прираст
- Население под, в и над трудоспособна възраст
- Миграция
- Пазар на труда
- Коефициент на икономическа активност
- Коефициент на безработица

- Доходи и разходи на домакинствата
- Средна работна заплата
- Общ доход на домакинствата по източници
- Общ разход на домакинствата по групи разходи
- Динамика на потреблението (нетни приходи от продажби)

Здравеопазване

- Лекари и стоматолози– общо и на 1000 жители
- Регистрирани общи практики– общо и на 1000 жители

Образование

- Преподаватели на 100 учащи се

Култура и изкуство

- Театри
- Читалища
- Библиотеки

Жилищно задоволяване

- Жилища на 1000 обитатели
- Ново строителство

3. ОКОЛНА СРЕДА – ЕКОЛОГИЧЕСКИ УСЛОВИЯ

- Водоснабдяване
- Канализационни системи и пречистване на отпадъчни води
- Качество на въздуха (Серни оксиди, Азотни оксиди, Въглероден оксид, Въглероден диоксид, прах)
- Деградация на земите и почвите - ерозия, киселинност, засоляване
- Брой и площ на укрепени свлачища и километри речна брегова ивица
- Депонирани твърди отпадъци
- Брой и капацитет на ПСОВ, ПСПВ

- **Разходи за опазване и възстановяване на околната среда**

4. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Транспортна система

- Гъстота и състояние на пътната мрежа– по класове
- Гъстота и състояние на жп. мрежа
- Речно пристанище– капацитет и функции

Съобщителна система

- Плътност на телефонни постове
- Интернет достъп
- Територии със затруднен достъп до РТВ програми

Водостопанска система

- Използвана вода
- Доставена вода
- Напоявани площи

**КОНКРЕТНИ ИНДИКАТОРИ ЗА МОНИТОРИНГ ПО ПРИОРИТЕТИ ЗАЛОЖЕНИ
В ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2007–2013 г.****Приоритет 1: Възстановяване и развитие на инфраструктура, допринасяща за засилване на местната конкурентноспособност.**

- Попълнен подземен кадастър (бр.);
- Изработен нов градоустройствен план (бр.);
- Инвестиции в проектантска дейност (евро);
- Брой на улеснените инвеститори;
- Изградена нова инфраструктура (км.);
- Инвестиции в нова инфраструктура (евро);
- Квартали и брой населени от общината, обслужвано от нова инфраструктура;
- Направено проучване на необходимостта относно трафика на съответния тип товари (бр.);
- Надстроена кейова стена на “Източен кей” (м.);
- Рехабилитирана електропреносна мрежа (км.);
- Въведени модерни отоплителни системи, като начин за използване на местни възобновяеми енергоизточници (бр.);
- Изградена газопреносна мрежа (км.);
- Инвестиции за енергийна ефективност (евро);
- Икономии от въведените системи за енергийна ефективност на глава от населението на общината (евро);
- Дължина на укрепени речни корита (м.);
- Построени или подобрени пътища (км.);
- Намаляване на времетраенето на пътуванията (минути);
- Екологично въздействие в смисъла на увеличаване или намаляване на замърсяването;
- Работни места създадени или запазени в резултат на проекта в Транспорта (бр.);
- Инвестиции във водоснабдителната мрежа (евро);
- Изградена водопроводна мрежа (км.);
- Рехабилитирана водопроводно мрежа (км.);
- Изградени пречиствателни станции за питейна вода (капацитет) (бр.);
- Брой жители (домакинства), обслужвани от новите (рехабилитирани) мрежи;
- Брой домакинства с режим на водоснабдяване;
- Намаляване на загубите на вода по мрежата;
- Подобряване на капацитета на станциите за обработка и пречистване на водата (куб.м.);
- Въведена система за разделно сметосъбиране и изградено местно съоръжение за компостиране (бр.);
- Трайно премахнати нерегламентирани сметища (бр.);
- Изградена градска пречиствателна станция за отпадни води (бр.);
- Внедрена система за мониторинг и контрол на характеристиките на подземните питейни води (бр.)
- Мощности за събиране на отпадъци и/или рециклиране (т.);
- Брой обслужени домакинства по събиране на твърди битови отпадъци;

- Създадени работни места в резултат на реализирани екологични проекти (бр.);
- Жители на общината, които искат да останат, поради чиста околна среда (%);
- Допълнителни работни места и наета допълнително работна сила, които не биха съществували без програмата, мярката или проекта;
- Работни места и наета допълнително работна сила, които са запазени в резултат на проекта;

Приоритет 2: Преструктуриране на икономиката на основата на знанието за достигането на евростандартите на ниво общ европейски пазар

- Предоставени услуги за МСП (вид);
- Предоставени облекчения от страна на общината за развитие на МСП (вид);
- Брой на МСП, ползващи облекчения, предоставени от общината;
- Брой МСП, получили помощ за информационни/консултантски дейности;
- Брой МСП, участващи в трансгранични проекти;
- Създадени или запазени работни места в резултат на получена подкрепа за МСП (бр.);
- Повишаване на диверсификацията и устойчивостта на икономиката;
- Нови получили помощ МСП, които още са в бизнеса след 18 месеца(бр.);
- Брой на изградените нови бизнес – структури;
- Изграден Клъстер (бр.);
- Брой на осигурените консултантски услуги;
- Брой услугите, оказани на предприемачите;
- Брой на издадените нови обекти на пазарната инфраструктура;
- Разкрити нови търговски площи – закрити и открити;
- Брой на фирмите, ползващи услуги от създадените бизнес – структури;
- Относителен дял на фирмите, доволни от предоставените услуги (%);
- Брой на новосъздадените/разработени стопански дейности;
- Степен на реализация на местната продукция;

Приоритет 3: Адаптиране на човешките ресурси към местния пазар на труда и интеграция на маргинализирани групи за подобряване качеството на живот

- Проведени активни мерки на пазара на труда (бр.);
- Брой осигурени места за квалификации;
- Предприети и организирани квалификационни курсове за специални групи (бр.);
- Предоставени консултации и съвети (бр.);
- Брой на лицата преминали през обучение за нова професия, усъвършенстване на притежаваната квалификация, обучение за ключови знания и умения;
- Относителен дял на безработните лица, устроени на работа, от общия брой на лицата, включени в активни мерки на пазара на труда (%);
- Брой поискани консултации и съвети;
- Брой безработни лица, устроени на работа на 100 души безработни;
- Брой разкрити временни работни места;
- Намаляване равнището на безработица (%);
- Повишаване доходите на населението (%);

Приоритет 4: Градско развитие и околна среда

- Изграден бизнес парк (бр.);
- Изградена транс гранична пазарна инфраструктура (изложения и тържища) (бр.);
- Създадени нови фирми в областта на туризма (бр.);
- Предоставена площ в туристически обекти (м2);
- Брой на създадени/подобри атракции;
- Брой на нови маркетингови инициативи/схеми за промоциране на туристически бизнес;
- Организираны конференции/изложения (бр.);
- Степен на удовлетвореност на посетителите;
- Средна цена на престоя на човек (евро);
- Среден брой на посетителите на ден;
- Брой на търговските контакти за местни фирми поради дейност на туристически център след една година;

Приоритет 5: Изграждане на общински капацитет и развитие на местното самоуправление

- Превантивен и текущ контрол за законосъобразно и целесъобразно разходване на бюджетните средства.
- Осъществен контрол по събираемостта на дължимите неданъчни приходи.
- Реализиран на проект за електронно правителство.
- Повишена публичността и прозрачността на работа на местната власт и осигуряване на информационна обезпеченост.
- Подобряване техническата помощ за подготовка на проекти и уменията за управление на проекти;
- Поддържани и обновени обекти на образованието, здравеопазването, социалните грижи, спорта и младежките дейности, културата и културните институти;
- Разкрит Здравен център за медицинско обслужване на ромското население.
- Разширени социални услуги предоставени от Центъра за социална рехабилитация на инвалиди;
- Увеличен капацитета на Домове за стари хора – с.Добри дол, с.Орсоя.

X. АКТУАЛИЗАЦИЯ

Настоящият план е отворена система. Приет веднъж, той би трябвало да остане постоянен и непроменлив в стратегическата си насоченост и цели, но отворен и гъвкав по отношение на проектите.

Актуализация на ОПР ще се извършва в съответствие със Закона за регионалното развитие и свързаните с него нормативни документи. Процесът на актуализация се организира от експерти от състава на общинската администрация, като ще се използват създадените работни групи по тематични направления. При необходимост ще се извършват промени в броя и състава на тези групи, могат да бъдат ангажирани и външни експерти. В съответствие със законовите разпоредби актуализираният ОПР се обсъжда и съгласува с Кмета на общината и приема от Общинския съвет на община Лом.

XI. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

Източниците на финансиране на изпълнението на общинския план за развитие могат да бъдат:

- Държавен бюджет;
- Общински бюджет;
- Национални източници;
- Фондове и програми на ЕС, други инициативи на общността;
- Международни програми;
- Двустранни споразумения;
- Банкови кредити;
- Собствени средства на бизнеса, НПО и др. организации;
- Държавни предприятия (ПУДООС, Публични инвестиционни проекти ЕАД и др.)
- Извънбюджетни фондове

XII. ИНФОРМАЦИОННИ ИЗТОЧНИЦИ

- Общинска стратегия – 2000–2006 г.
- Регионална индустриална програма на Община Лом - 2000 г.
- Методически указания на МРРБ за разработване на общински планове за развитие от 2004 г.
- Национална, регионална и общинска статистика;
- Национална стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2005 – 2015 г.;
- Областна стратегия за развитие на област Монтана 2005 – 2015 г.;
- Доклад за човешкото развитие на ПРООН, 2001; 2003 г.;
- Регионален план за развитие на северозападния район за планиране;
- Нови регламенти на ЕС 2007 - 2013 г.;
- Стратегия за насърчаване на инвестициите 2005 -2010 г.
- Регионални структури на държавни институции и министерства;
- Предприятия за осигуряване на обществени услуги;
- Анализи, доклади и проучвания на НПО, Регионално изследване – 2003 г.;
- Ведомствени информационни системи;
- Доклади и проучвания на международни организации.

XIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Общинският план за развитие на община Лом е основен документ за провеждане на политиката за регионално развитие на местно ниво. С негова помощ се обективизират действията на местната изпълнителна власт и се създават условия за прецизно и целенасочено изпълнение на решенията на Общинския съвет и дейността на Кмета и общинската администрация.

От гледна точка на неговото последващо прилагане съществуват определени потенциални рискове, които са силно застъпени в дейността на общинските ръководства при реализацията на ОПР. По отношение на самия процес на планиране и програмиране е налице разбирането, че планът е еднократен акт със завършен краен продукт. Преди всичко това предполага вътрешно усъвършенстване на процеса на планиране и частично развитие на неговите съставни елементи. Ударението се поставя върху партньорството, изработването на механизъм за мониторинг, оценка и правилно съчетаване на секторно и регионално развитие. Съществува риск от изпадане в крайността свързана с концепцията за “непрекъснато планиране”, предполагащ перманентна цялостна реорганизация и при спазване на определени срокове. Много често този процес е свързан с риска от тотална промяна и отказ от приемственост. Реалната възможност е подходът към прилагането на т. н. “структуриран планов процес”, при който планирането и програмирането (в т. ч. и изпълнението на плана) се разделя на стъпки (етапи) и е предварително известно кога и с какъв резултат завършва всеки етап, кой отговаря за неговото осъществяване и кой – за приемането на крайния продукт, кога реално продължава и т. н.

При създаването на общинския план за развитие на община Лом сме се водили от този подход, тук се спазва изискването към плана, че той ще се прилага при отчитане на динамично променящите се условия, фактори и предпоставки, с оглед реализирането на дългосрочните и краткосрочните цели на местната политика за развитие.

За тази цел се налага върху него да се осъществява непрекъснат мониторинг, с помощта на който да се провежда ефективен контрол при етапното му управление. Въз основа на това планът за развитие следва да бъде периодично актуализиран в програмната си част и поддържан винаги в актуалност при промяна в състоянието на основните социално – икономически процеси и на средата.

Само при спазването на тези изисквания ще може да се осъществява публичност и прозрачност при разработването и реализирането на ОПР и да се провежда ефективен контрол от населението върху дейността на местната власт.

Общинския план за развитие може да бъде ефикасно средство за диалог с централните и други власти при решаването на текущите и оперативни задачи на местната изпълнителна власт.